บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจชำระหนี้ของเกษตรกรรายย่อย โครงการพักชำระหนี้ ในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการค้นคว้ารวบรวมแนวคิดเพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย แบ่งออกเป็น 4 ประเด็น ดังนี้

1. ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ
2. การดำเนินโครงการพักชำระหนี้เกษตรกรรายย่อย
3. การดำเนินโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ

ขั้นตอนในการตัดสินใจ

การตัดสินใจที่ดีควรเป็นไปตามขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์ในกรตัดสินใจให้ชัดเจน โดยทราบว่าตัดสินใจเพื่ออะไร มุ่งเป้าหมายอะไร

2. พิจารณาประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ถ้าเป็นการตัดสินใจเพื่อแก้ปัญหา ก็ต้องมีการแยกแยะปัญหา หาข่าวสารที่เกี่ยวข้อง ประเมินค่าของข่าวสารต่างๆ ที่ได้มาว่า ข่าวไหนเชื่อถือได้ ข่าวไหนเชื่อถือไม่ได้ และกำหนดเป็นประเด็นขึ้น

3. กำหนดทางเลือก โดยต้องมีทางเลือกมากกว่าหนึ่ง และมีผลที่คาดว่าจะได้รับจากทางเลือกแต่ละทางด้วยการสร้างทางเลือกเป็นกระบวนการสร้างสรรค์ ซึ่งต้องมีการคิดทางเลือกใหม่ๆ โดยอาจมาจากการระดมสมอง หรือการคิดค้นขึ้นมา หรือการศึกษาจากประสบการณ์ด้านอื่นก็ได้

4. ตัดสินใจเลือกทางเลือก มีแนวทางในการตัดสินใจดังเกณฑ์ต่อไปนี้

ก. เกณฑ์จุดสูงสุด เช่น ทางเลือกไหนแก้ปัญหาได้ดีที่สุดขจัดปัญหาได้หมดสิ้นก็เลือกทางนั้น หรือทางเลือกไหนให้ประโยชน์มากที่สุดก็เลือกทางนั้น เป็นต้น

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ข. เกณฑ์หาจุดสูงสุดของทางเลือกที่ต่ำๆ เช่น หัวหน้างานอาจมีข้อจำกัดด้านงบประมาณที่ใช้ ดังนั้นขอบเขตของงบประมาณที่มีอยู่ มีทางเลือกที่ให้ผลสูงสุดอะไร ก็ตัดสินใจทางเลือกนั้น

ค. เกณฑ์ที่จะสร้างความเสียใจน้อยที่สุด เป็นการเลือกทางที่จะก่อให้เกิดผลกระทบในทางลบน้อยที่สุด เช่น เสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด ใช้เวลาน้อยที่สุด เป็นต้น

ง. เกณฑ์สร้างความพึงพอใจ ในบางกรณี หัวหน้างานอาจต้องเสียค่าใช้จ่ายมากขึ้นเพื่อทำให้ทุกฝ่ายพอใจ ซึ่งอาจเป็นการประนีประนอมในระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องได้ (วิชัย, 2536)

แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ

จิราภรณ์ (2539) กล่าวว่า การตัดสินใจเป็นกระบวนการทางเลือกที่มีอยู่หลายทางเลือก เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการ ดังนั้นเมื่อมีการเลือกทางเลือกใดทางเลือกหนึ่ง ก็ถือว่าได้เกิดการตัดสินใจแล้ว แต่อย่างไรก็ตามการตัดสินใจที่ว่านั้น จะต้องเป็นทางเลือกซึ่งเป็นแนวทางที่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

วุฒิชัย (2523) กล่าวว่า การตัดสินใจเป็นเรื่องของการจัดการที่หลีกเลี่ยงไม่ได้และในการจัดการนั้น การตัดสินใจเป็นหัวใจในการปฏิบัติงานทุกๆ กรณี เพื่อดำเนินการไปสู่วัตถุประสงค์ อาจมีเครื่องมือมาช่วยในการพิจารณา มีเหตุผลส่วนตัว อารมณ์ ความรักใคร่ชอบพอมาเกี่ยวข้องในการตัดสินใจ

วีระพล (2534) กล่าวถึงการตัดสินใจของมนุษย์ว่า ส่วนใหญ่ประสบความล้มเหลวก่อนแล้วจึงนำประสบการณ์เหล่านี้มาหาวิธีการปรับปรุงแก้ไข การที่แต่ละคนพยายามหาแนวทางการตัดสินใจด้วยตนเองอาจใช้เวลานาน เพื่อไม่ให้การตัดสินใจผิดพลาดจึงต้องศึกษาขั้นตอน หลักการและเทคนิคการตัดสินใจที่จะช่วยให้สามารถนำไปตัดสินใจในวิถีทางที่ถูกต้อง ในระยะเวลาอันสั้น ทางเลือกในการตัดสินใจ (Alternative) ตามปกติแล้วจะต้องมีอย่างน้อยสุด 2 ทางเลือก ถ้าไม่มีทางเลือกก็จะไม่มีการตัดสินใจ การตัดสินใจอาจแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ การตัดสินใจภายใต้ภาวะแน่นอน การตัดสินใจภายใต้ภาวะไม่แน่นอน และการตัดสินใจภายใต้ภาวะความเสี่ยง โดยถือเกณฑ์ที่ว่าการตัดสินใจไม่ขึ้นอยู่กับสภาวะการณ์แล้วจะทำให้การตัดสินใจอยู่ภายใต้ภาวะไม่แน่นอน ส่วนในกรณีที่ไม่ทราบความน่าจะเป็นของสภาวะการณ์แล้ว การตัดสินใจจะกลายเป็นการตัดสินใจภายใต้ภาวะเสี่ยง ขนาดการตัดสินใจที่ประสบอยู่ในชีวิตประจำวัน เป็นการตัดสินใจภายใต้ความแน่นอนที่น้อยที่สุด การแก้ปัญหาจะต้องแก้ที่สาเหตุแห่งปัญหา ถ้าสาเหตุแห่งปัญหาหมดไปปัญหาก็จะหมดไปโดยปริยาย เนื่องจากปัญหามีหลายสาเหตุ ควรแก้สาเหตุใดสาเหตุหนึ่งที่ก่อให้เกิดการตัดสินใจทางเลือกที่จะแก้สาเหตุที่ก่อปัญหามากที่สุดจะทำให้บรรลุเป้าหมาย ผู้ตัดสินใจจะต้องเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

2. การดำเนินโครงการพักชำระหนี้เกษตรกรรายย่อย

เหตุผลและที่มาของโครงการพักชำระหนี้เกษตรกรรายย่อย

ปัจจุบันประชากรส่วนใหญ่ของประเทศมีฐานะยากจน โดยผู้ที่มีปัญหามากที่สุดคือเกษตรกรรายย่อย ดังนั้น รัฐบาลจึงกำหนดนโยบายให้มีโครงการพักชำระหนี้ให้แก่เกษตรกรรายย่อย โดยจะช่วยพื้นฟูให้มีเงินออมและเงินทุน เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพสร้างรายได้ให้ครัวเรือน ปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต การพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของเกษตรกรทั้งระบบ ตลอดจนช่วยฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศโดยรวมให้ดีขึ้นด้วย

เนื่องจากเกษตรกรรายย่อยที่มีปัญหาความยากจนส่วนใหญ่กู้เงินจาก ธ.ก.ส. และเป็นลูกค้าที่กู้เงิน โดยไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกันเงินกู้วงเงินไม่เกิน 100,000 บาท ดังนั้น รัฐบาลจึงกำหนดเป็นหลักการช่วยเหลือเกษตรกรรายย่อยลูกค้า ธ.ก.ส. ที่ไม่มีความสามารถเพียงพอในการชำระหนี้แก่ ธ.ก.ส. อันเนื่องมาจากเหตุสุจริตและจำเป็นให้ได้รับการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้เป็นเวลา 3 ปี ให้เกษตรกรรายย่อยที่ยังพยายามรักษาวินัยในการชำระหนี้แก่ ธ.ก.ส. และยังมีศักยภาพในการขยายการผลิตต่อไป การช่วยเหลือลูกค้าดังกล่าวจะต้องเป็นไปภายใต้หลักการรักษาวินัยทางการเงินและการคลัง เพื่อให้มีการใช้เงินของรัฐอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นภาระกับผู้เสียภาษีน้อยที่สุด โดยให้ธนาคารงดเรียกดอกเบี้ยจากลูกค้าที่เข้าพักชำระหนี้และลดดอกเบี้ยร้อยละ 3 ต่อปี แก่ผู้ที่ยังชำระหนี้กับธนาคารต่อไป ทั้งนี้ รัฐบาลจะชดเชยรายได้ดอกเบี้ยร้อยละ 8 ต่อปี แก่ธนาคารแทนผู้พักชำระหนี้และชดเชยดอกเบี้ยร้อยละ 3 ต่อปี และดอกเบี้ยเงินฝาก ร้อยละ 1 ต่อปี แก่ธนาคารแทนผู้ไม่ขอพักชำระหนี้แล้วแต่กรณี ทั้งนี้เมื่อรวมกับค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานตามโครงการจะไม่เกินในวงเงินปีละ 7,700 ล้านบาท

นโยบายของโครงการพักชำระหนี้เกษตรกรรายย่อย

รัฐบาลได้มอบนโยบายให้แก่ ธ.ก.ส. ดำเนินการเพื่อการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรแบบยั่งยืน ซึ่งการที่จะสามารถบรรลุนโยบายดังกล่าวได้นั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องช่วยเหลือเกษตรกรให้มีรายได้ที่มั่นคง ทั้งในส่วนที่เป็นรายได้จากภาคการเกษตรและรายได้นอกภาคการเกษตร การช่วยเหลือดังกล่าวให้คำนึงถึงศักยภาพและขีดความสามารถของเกษตรกรแต่ละรายไป นโยบายดังกล่าวมีทั้งหมดหกข้อโดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ลดต้นทุนการผลิต
   - ลดต้นทุนการเงิน
   - ลดต้นทุนด้านปัจจัยการผลิต

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

2. เพิ่มผลผลิตต่อไร่

- ส่งเสริมและเร่งรัดขยายฐานการผลิตเมล็ดพันธุ์ที่ให้ผลผลิตสูง
- ส่งเสริมการสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็กระดับไร่นา
- ส่งเสริมการสนับสนุนเกษตรกรผลิตและใช้ปุ๋ยธรรมชาติ
- เพิ่มบทบาทและหน้าที่ของพนักงาน ธ.ก.ส. ทางด้านการให้คำแนะนำด้านวิชาการแก่เกษตรกร

3. ขยายโอกาสทางการตลาดของผลผลิตเดิม และสร้างโอกาสใหม่เพื่อเพิ่มรายได้จากอาชีพนอกภาคเกษตร

- ขยายโอกาสและความเป็นไปได้ทางการตลาดของผลผลิตเดิม
- สร้างโอกาสใหม่เพื่อเพิ่มรายได้จากอาชีพนอกภาคการเกษตร

4. พัฒนาสร้างฐานข้อมูลอิเล็คโทรนิกส์ของลูกค้า

ธ.ก.ส. ใช้มาตรการสร้างระบบฐานข้อมูลของลูกค้า ธ.ก.ส. ด้วยระบบคอมพิวเตอร์เครือข่าย

5. พัฒนาแหล่งเครือข่ายศูนย์ข้อมูลและข่าวสารการเกษตร

ธ.ก.ส. ได้พัฒนาเครือข่ายศูนย์ข้อมูลในระดับประเทศ ใช้มาตรการสร้างเครือข่ายศูนย์ข้อมูลและข่าวสารการเกษตร

6. จัดให้มีการประกันภัยพืชผล

ธ.ก.ส. ใช้มาตรการพัฒนาระบบประกันภัยพืชผลสำหรับเกษตรกร ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง

วัตถุประสงค์

โดยปกติเกษตรกรรายย่อยที่กู้เงินจาก ธ.ก.ส. จะไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกันเงินกู้ ดังนั้นจึงกำหนดเป็นหลักการในการดำเนินการให้ความช่วยเหลือแก่เกษตรกรรายย่อย ที่ประสบปัญหาหนี้สินอันเนื่องมาจากเหตุสุดวิสัยและจำเป็นให้ได้การลดภาระหนี้สินเป็นเวลา 3 ปี เพื่อให้เกษตรกรรายย่อยได้มีโอกาสพักฟื้นและฟื้นฟูตนเองในการประกอบอาชีพเพื่อสร้างรายได้ และเกษตรกรดังกล่าวจะต้องใช้โอกาสที่ได้รับการลดภาระหนี้สินในครั้งนี้ปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตเพื่อให้มีรายได้เพิ่มขึ้น และสามารถจ่ายชำระหนี้สินได้หลังจากสิ้นสุดโครงการ ซึ่งจะช่วยให้เศรษฐกิจของประเทศมีการฟื้นตัวอย่างแท้จริงและยั่งยืน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

แนวทางการช่วยเหลือ

1. เกษตรกรรายย่อยที่มีหนี้เงินกู้ไม่เกิน 100,000 บาท และประสบปัญหาด้านหนี้สินอันเนื่องมาจากเหตุสุจริต และจำเป็นให้สามารถฟื้นฟูอาชีพของตนเองได้ด้วยการช่วยเหลือโดย

- พักชำระหนี้ต้นเงินและไม่ต้องจ่ายดอกเบี้ยที่เกิดขึ้นตั้งแต่ 1 เมษายน 2544 ถึง 31 มีนาคม 2547 เป็นเวลา 3 ปี หลังจากนั้นเกษตรกรต้องจ่ายชำระเงินต้นและดอกเบี้ยตามเกณฑ์การจัดชั้นลูกค้าของ ธ.ก.ส.
- เกษตรกรรายย่อยที่ขอพักชำระหนี้จะไม่มีสิทธิขอกู้เงินใหม่จาก ธ.ก.ส. เพิ่มเติม แต่จะได้รับการช่วยเหลือทางด้านวิชาการจาก ธ.ก.ส. และส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เมื่อมีแผนการปรับปรุงการผลิตเพื่อฟื้นฟูและพัฒนาอาชีพแล้วเท่านั้น
- สำหรับดอกเบี้ยที่ค้างชำระก่อนเริ่มโครงการ ให้ ธ.ก.ส. พิจารณากำหนดแผนการผ่อนชำระตามความเหมาะสมเป็นรายๆ ไป

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

รายการ	ระยะเวลาพักชำระหนี้		
	ปีที่ 1 (1 เม.ย. 44 – 31 มี.ค.45)	ปีที่ 2 (1 เม.ย. 45 – 31 มี.ค.46)	ปีที่3 (1 เม.ย. 46 – 31 มี.ค.47)
1. ต้นเงินกู้ยกมา ณ สิ้น 31 มี.ค. 2544	ยังไม่ต้องชำระ	ยังไม่ต้องชำระ	ยังไม่ต้องชำระ
2. ดอกเบี้ยเงินกู้ที่เกิดขึ้นในช่วงพักชำระหนี้ (1 เม.ย. 2544 – 31 มี.ค. 2547)	รัฐบาลรับภาระแทนเกษตรกร ชดเชยให้กับ ธ.ก.ส.	รัฐบาลรับภาระแทนเกษตรกร ชดเชยให้กับ ธ.ก.ส.	รัฐบาลรับภาระแทนเกษตรกร ชดเชยให้กับ ธ.ก.ส.
3. ดอกเบี้ยค้างชำระยกมา ณ สิ้น 31 มี.ค. 2544 (ดอกเบี้ยค้างเก่า)	เกษตรกรต้องชำระให้ ธ.ก.ส. ก่อน โดยอาจผ่อนชำระได้ตามกำลังความสามารถ		
4. เงินต้นและดอกเบี้ย ณ ปีที่ 4 (1 เม.ย. 2547 – 31 มี.ค.2548)	เกษตรกรกลับสู่สถานะเดิม ปฏิบัติตามเงื่อนไขปกติของ ธ.ก.ส. โดยชำระเงินต้นและดอกเบี้ยของปีที่ 4 เท่านั้น ตามชั้นลูกค้าเดิมก่อนเข้าโครงการ		

ทั้งนี้เกษตรกรรายย่อยที่เข้าร่วมโครงการจะต้องมีการปรับปรุงการผลิตอย่างจริงจังและมีการออมเงินตามความสามารถ ซึ่งจะได้รับดอกเบี้ยเงินฝากเพิ่มจากอัตราปกติของ ธ.ก.ส. อีกร้อยละ 1 ต่อปี เป็นเวลา 3 ปี ในวงเงินฝากไม่เกินรายละ 50,000 บาท เพื่อให้เป็นที่มั่นใจว่าเมื่อสิ้นสุดโครงการแล้วเกษตรกรรายย่อยดังกล่าวจะสามารถชำระหนี้และขยายการผลิตได้ต่อไป

2. เกษตรกรรายย่อยที่ไม่มีความจำเป็นต้องขอพักชำระหนี้ จะส่งเสริมและสนับสนุนให้มีกำลังใจในการผลิตได้อย่างต่อเนื่อง โดยกำหนดเป็นมาตรฐานจูงใจให้เกษตรกรดังกล่าวชำระหนี้ตรงตามกำหนดต่อไปด้วยการลดอัตราดอกเบี้ยลงจากอัตราปกติที่พึงต้องจ่ายอีกร้อยละ 3 ต่อปี เป็นเวลา 3 ปี

นอกจากนี้ยังให้สิทธิประโยชน์เพิ่มเติมให้ได้รับดอกเบี้ยเงินฝากเพิ่มจากอัตราปกติของ ธ.ก.ส. อีกร้อยละ 1 ต่อปี เป็นเวลา 3 ปี ในวงเงินฝากไม่เกินรายละ 50,000 บาท และได้รับสิทธิกู้เงินพิเศษรวมทั้งสิทธิประโยชน์ต่างๆ ที่ ธ.ก.ส. สามารถให้ได้อยู่แล้วควบคู่ไปด้วย

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

คุณสมบัติของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

1. เป็นเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. หรือสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่เป็นลูกค้าและใช้บริการเงินกู้โดยตรงกับ ธ.ก.ส. หรือเป็นเกษตรกรที่รับภาระหนี้สินแทนเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ในฐานะผู้ค้ำประกัน หรือในฐานะทายาทโดยธรรม ก่อนวันที่ 1 เมษายน 2544 โดยเกษตรกรต้องแสดงความจำนงเข้าร่วมโครงการให้แล้วเสร็จภายในวันที่ 30 กันยายน 2544 และในกรณีที่เกษตรกรรายย่อยดังกล่าวมีผู้ค้ำประกันเงินกู้ ผู้ค้ำประกันเงินกู้ต้องยินยอมให้พักชำระหนี้

2. เป็นเกษตรกรที่ไม่เคยถูก ธ.ก.ส. ดำเนินคดีในฐานะผู้กู้ตามข้อบังคับของ ธ.ก.ส. มาก่อน

3. เป็นเกษตรกรที่มีภาระหนี้เงินกู้อยู่กับ ธ.ก.ส. ไม่เกิน 100,000 บาท (ไม่นับรวมภาระหนี้เงินกู้ตามโครงการที่เป็นนโยบายของรัฐ และไม่นับรวมดอกเบี้ยเงินกู้)

4. เกษตรกรรายย่อยที่จงใจบิดพริ้วไม่ชำระหนี้เงินกู้ให้กับ ธ.ก.ส. ไม่ได้รับการคัดเลือกให้เข้าร่วมโครงการ โดย ธ.ก.ส. มอบหมายให้ผู้นำเกษตรกรที่เป็นหัวหน้ากลุ่มลูกค้าให้ความเห็นประกอบการพิจารณาคัดเลือก

สิทธิ 4 ประการของผู้พักชำระหนี้

1. มีสิทธิแจ้งความจำนงเข้าร่วมโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้
2. มีสิทธิได้รับคำแนะนำอาชีพจากเจ้าหน้าที่ทุกส่วนราชการ
3. มีสิทธิได้รับความช่วยเหลือด้านเทคโนโลยีและปัจจัยการผลิต
4. มีสิทธิร่วมหารือกับเจ้าหน้าที่ของรัฐในการกำหนดแผนการผลิตของตนเอง

หน้าที่ 5 ประการ ของผู้พักชำระหนี้

1. มีหน้าที่ให้ความร่วมมือกับผู้อำนวยการและกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล
2. มีหน้าที่ให้ข้อมูลข่าวสารที่ตรงกับความเป็นจริง
3. มีหน้าที่ปฏิบัติตามแผนการผลิตอย่างเต็มความสามารถ
4. มีหน้าที่ลงบัญชีฟาร์มให้ถูกต้องและต่อเนื่อง
5. มีหน้าที่ใช้เงินที่รัฐสนับสนุนโดยสุจริต

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

สิทธิประโยชน์ที่เกษตรกรรายย่อยได้รับ

เกษตรกรรายย่อยที่ขอพักชำระหนี้และไม่ขอพักชำระหนี้จะได้รับสิทธิประโยชน์ ดังนี้

ผู้ขอพักชำระหนี้		**ผู้ไม่ขอพักชำระหนี้**	
สิทธิประโยชน์	**ผู้รับภาระ**	**สิทธิประโยชน์**	**ผู้รับภาระ**
1. ได้รับการพักชำระต้นเงินกู้เป็นเวลา 3 ปี	-	1. ได้รับการชดเชยดอกเบี้ยจากรัฐบาลในอัตราร้อยละ 3 ต่อปี เป็นเวลา 3 ปี ดังนี้ ชั้นลูกค้า — การลดดอกเบี้ย B — 11% เหลือ 8% A — 10% เหลือ 7% AA — 9% เหลือ 6% AAA — 8% เหลือ 5%	รัฐบาล
2. ไม่ต้องชำระดอกเบี้ยเงินกู้ตามชั้นลูกค้าที่เป็นอยู่ก่อนเข้าร่วมโครงการ เป็นเวลา 3 ปี	รัฐบาล	2. ได้รับดอกเบี้ยเงินฝากเพิ่มในอัตราร้อยละ 1 ต่อปี จากอัตราปกติเป็นเวลา 3 ปี ในวงเงินฝากรายละไม่เกิน 50,000 บาท	รัฐบาล
3. ได้รับสิทธิฟื้นฟูการประกอบอาชีพตลอดระยะเวลาการพักชำระหนี้	รัฐบาล	3. มีสิทธิกู้เงินฉุกเฉินพิเศษในวงเงิน 30,000 บาท (ลูกค้าชั้น B ไม่ได้รับสิทธิ)	รัฐบาล
4. การออมเงินฝากได้รับอัตราดอกเบี้ยเพิ่มในอัตราร้อยละ 1 ต่อปี จากอัตราปกติเป็นเวลา 3 ปี ในวงเงินไม่เกินรายละ 50,000 บาท	ธ.ก.ส.	4. มีสิทธิรับรางวัลทุนการศึกษาหรือทุนประกันชีวิตและสุขภาพในวงเงินประกัน 100,000 บาท ทุนละ 3,000 บาท (ลูกค้าชั้น B ไม่ได้รับสิทธิ)	รัฐบาล
5. เมื่อออกจากโครงการก่อนกำหนด 3 ปี และชำระหนี้ได้ครบถ้วนตามกำหนดจะได้รับการเลื่อนชั้นคุณภาพ	-	5. มีสิทธิกู้เงินใช้จ่ายในการประกอบอาชีพ ณ เวลาใดเวลาหนึ่งได้ในวงเงินรวมกันไม่เกิน 100,000 บาท.	รัฐบาล

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

6. หลังการพักชำระหนี้แล้วให้ชำระดอกเบี้ยตามเกณฑ์ลูกค้าชั้นเดิมก่อนการพักชำระหนี้	-	6. ได้รับเกียรติบัตรและบัตรเอกสิทธิ์จาก ธ.ก.ส. (ลูกค้าชั้น B ไม่ได้รับสิทธิ) 7. ได้รับสิทธิฟื้นฟูการประกอบอาชีพ	รัฐบาล รัฐบาล

ขั้นตอนวิธีปฏิบัติงาน

1. ประชาสัมพันธ์โครงการให้กับเกษตรกร (มีนาคม 2544)
2. ประชุมชี้แจงและทำความเข้าใจในพื้นที่ ด้วยวิธีการประชุมกลุ่มลูกค้า ธ.ก.ส. (เมษายน 2544)
3. เกษตรกรมีสิทธิเข้าร่วมโครงการและมีความประสงค์ต้องยื่นแสดงความจำนงค์ขอพักชำระหนี้ (เมษายน – มิถุนายน 2544)
4. พนักงานสินเชื่อของ ธ.ก.ส. นัดพบเกษตรกรที่ขอพักชำระหนี้เพื่อจัดทำบันทึกข้อตกลงต่อท้ายสัญญาเงินกู้และคำยินยอมของผู้ค้ำประกัน เพื่อขยายเวลาชำระหนี้ออกไป 3 ปี (มิถุนายน – กันยายน 2544)
5. ธ.ก.ส. ร่วมกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนสนับสนุนการฟื้นฟูอาชีพของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ (ตั้งแต่กันยายน 2544 เป็นต้นไป)
6. ธ.ก.ส. ร่วมกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องติดตามและกำกับการดำเนินงานของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ (ตั้งแต่กันยายน 2544 เป็นต้นไป)

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการพักชำระหนี้

1. สำนักนายกรัฐมนตรี
2. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

หน่วยงานที่สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ได้เข้ามาร่วมในโครงการพักชำระหนี้เกษตรกรรายย่อย ได้แก่ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมวิชาการเกษตร สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ และกรมพัฒนาที่ดิน

3. กระทรวงมหาดไทย
4. กระทรวงการคลัง
5. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์
6. สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

การติดตามและสนับสนุนการดำเนินการตามโครงการ

1. การติดตามการดำเนินตามโครงการ ธ.ก.ส. จะต้องจัดให้มีระบบการกำกับการตรวจสอบการใช้จ่ายของเกษตรกรที่ขอพักชำระหนี้ให้นำเงินไปใช้ในกิจกรรมที่ก่อให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจแก่เกษตรกรเพื่อสร้างรายได้และทำการออมตามกำลังเป็นสำคัญ หากเกษตรกรไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขดังกล่าวจะถูกให้ออกจากโครงการและต้องชำระเงินต้นและดอกเบี้ยแก่ ธ.ก.ส. ตามเกณฑ์ลูกค้าชั้น B บวกด้วยดอกเบี้ยปรับอีกร้อยละ 3 ต่อปี

2. รัฐบาลจะให้การสนับสนุนการดำเนินการของ ธ.ก.ส. ดังนี้

- เพิ่มทุนดำเนินการแก่ ธ.ก.ส. เพื่อให้ในการขยายสินเชื่อในอนาคต
- สนับสนุนการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน เพื่อเสริมแหล่งเงินทุนในระบบให้แก่เกษตรกร
- สนับสนุนระบบประกันภัยพืชผล เพื่อช่วยลดภาระความเสียหายทางการเกษตรอันเนื่องมาจากภัยพิบัติแก่เกษตรกร
- พิจารณาปรับปรุงการกำกับการตรวจสอบสถาบันการเงินเฉพาะกิจทั้งระบบ ซึ่งรวมถึง ธ.ก.ส. ด้วย เพื่อให้มีระบบการจัดการที่เหมาะสม เช่น การแยกระบบบัญชีสำหรับสินเชื่อนโยบายรัฐ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่แหล่งเงินทุนของ ธ.ก.ส.

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการดำเนินการ

1. การที่เกษตรกรรายย่อยที่สุจริตและมีความจำเป็นซึ่งมีหนี้อยู่กับ ธ.ก.ส. ไม่เกิน 100,000 บาท และขอรับการพักชำระหนี้จะได้รับการพักชำระเงินต้นเป็นเวลา 3 ปี และได้รับการยกเว้นดอกเบี้ย จะเป็นประโยชน์ต่อการบรรเทาความเดือดร้อนของเกษตรกรผู้ยากจน ซึ่งหาเกษตรกรดังกล่าวได้ใช้โอกาสนี้ทำให้การปรับปรุงผลผลิตอย่างเต็มที่ก็จะสามารถฟื้นฟูฐานะและพัฒนาอาชีพได้อย่างยั่งยืน และเป็นประโยชน์ต่อการฟื้นตัวของเศรษฐกิจของประเทศในระยะยาว

2. สำหรับการให้ผลตอบแทนพิเศษแก่เกษตรกรที่ชำระหนี้ปกติ (ลดภาระดอกเบี้ยลงในอัตราร้อยละ 3 ต่อปี ได้รับดอกเบี้ยเงินฝากเพิ่มอีกร้อยละ 1 ต่อปี เป็นเวลา 3 ปี และได้รับสิทธิเงินกู้เพิ่ม สิทธิกู้เงินพิเศษ รวมทั้งสิทธิประโยชน์ต่างๆ) ก็จะเป็นสิ่งจูงใจและส่งเสริมให้เกษตรกรที่มีความสามารถในการผ่อนชำระหนี้ มีความมุ่งมั่นที่จะประพฤติดีโดยการผ่อนชำระต่อไป ซึ่งจะเป็นการรักษาวินัยการเงินไว้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

แหล่งเงินทุน

รัฐบาลจะจัดสรรเงินงบประมาณเพื่อรับภาระในการดำเนินโครงการ รวมทั้งค่าใช้จ่ายในส่วนที่ ธ.ก.ส. ต้องจ่ายเพิ่มจากการดำเนินงานตามปกติ เพื่อเร่งรัดให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการเท่าที่จ่ายจริง ในวงเงินงบประมาณไม่เกินปีละ 7,700 บาท (การจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินการในเรื่องดังกล่าวต้องไม่คิดค่าเบี้ยปรับ)

ระยะเวลาในการดำเนินการ

เกษตรกรรายย่อยลูกค้า ธ.ก.ส. ผู้ที่ขอเข้าร่วมโครงการจะได้รับพิจารณาให้พักชำระหนี้ตั้งแต่ 1 เมษายน 2544 ถึง 31 มีนาคม 2547 รวม 3 ปี

3. การดำเนินโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้

รัฐบาลกำหนดนโยบายฟื้นฟูและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกร เร่งรัดการแก้ปัญหาหนี้สินและพักชำระหนี้ให้สามารถฟื้นฟูและพัฒนาอาชีพ และคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2544 และวันที่ 1 พฤษภาคม 2544 เห็นชอบโครงการ ทั้งนี้ เกษตรกรรายย่อยที่อยู่ในข่ายได้รับความช่วยเหลือและประสงค์ขอรับความช่วยเหลือตามโครงการต้องแสดงเจตจำนงเข้าร่วมโครงการกับ ธ.ก.ส. และจะต้องเข้าสู่กระบวนการปรับปรุงการผลิตเพื่อฟื้นฟูอาชีพและพัฒนาอาชีพตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์และหน่วยงานต่างๆ ร่วมกับเกษตรกรเป็นผู้กำหนดร่วมกัน ซึ่งจากรายงานผลของ ธ.ก.ส. (ณ วันที่ 30 กันยายน 2544) ระบุว่ามีเกษตรกรที่แจ้งความจำนงขอพักชำระหนี้ จำนวน 1,171,817 ราย

ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้สอดคล้องกับนโยบายและมีความชัดเจนในการปฏิบัติ คณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบกรอบแนวทางการดำเนินงานโดยสรุป

1. การรวบรวมรายชื่อเกษตรกรที่ร่วมโครงการ ธ.ก.ส. เป็นผู้จัดทำบัญชีรายชื่อเกษตรกรรายย่อยที่เป็นลูกค้า ธ.ก.ส. ตามคุณสมบัติที่กำหนดและประสงค์จะเข้าร่วมโครงการโดยแยกรายตำบล/อำเภอ/จังหวัด มอบหมายให้ ธ.ก.ส. จัดส่งบัญชีรายชื่อดังกล่าวให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยมีสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดจะเป็นหน่วยงานอำนวยการและประสานงานโครงการระดับจังหวัด

2. จัดตั้งคณะอนุกรรมการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ ระดับจังหวัด มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นกรรมการ และเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเป็น

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

อนุกรรมการและเลขานุการ มีหน้าที่กำกับดูแลการดำเนินงาน กำหนดปฏิทินปฏิบัติงานโครงการ ติดตามและประเมินผลการช่วยเหลือเกษตรกรเป็นรายบุคคล

3. จัดตั้งศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในพื้นที่เป้าหมาย เพื่อสนับสนุน ตรวจสอบและจำแนกกลุ่มเกษตรกรลูกค้าที่เข้าร่วมโครงการ จัดทำแผนฟื้นฟูและเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการแต่ละราย พร้อมทั้งจัดทำแผนถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้แก่เกษตรกร

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างรายได้ สร้างงาน ให้เกษตรกร
2. เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจระดับท้องถิ่น ด้วยการถ่ายทอดเทคโนโลยีและสนับสนุนปัจจัยการผลิตขั้นพื้นฐานภายใต้แผนการผลิตตามความต้องการของเกษตรกร

เป้าหมายและเงินลงทุนโครงการ

วงเงินรวม 5,346.95 ล้านบาท แบ่งเป็น

1. ปีงบประมาณ 2544 วงเงิน 370.91 ล้านบาท
2. ปีงบประมาณ 2545 วงเงิน 4,257.29 ล้านบาท แบ่งเป็น
   - 2.1 งบปกติ ปี 2545 จำนวน 1,534.51 ล้านบาท
   - 2.2 ค่าใช้จ่ายสำรองเพื่อการกระตุ้นเศรษฐกิจ จำนวน 2,722.78 ล้านบาท
     - ตามคำขอ ณ วันที่ 30 กันยายน 2544 จำนวน 1,790.62 ล้านบาท (ครม. อนุมัติเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 44)
     - ตามคำขอเพิ่มเติม ณ วันที่ 30 พฤศจิกายน 2544 จำนวน 932.16 ล้านบาท (ยังไม่ได้รับการอนุมัติจาก ครม.)
3. ปีงบประมาณ 2546 วงเงิน 717.93 ล้านบาท

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ปีงบประมาณ	เกษตรกร (ราย)	งบประมาณ (ล้านบาท)
ปี 2544	135,374	370.91
ปี 2545	527,963	3,325.13
- งบปกติ	191,697	1,534.51
- งบกระตุ้น (รอบแรก)	336,266	1,790.62
ปี 2545 งบกระตุ้น(รอบสอง)ครม.ยังไม่อนุมัติ	192,579	932.16
ปี 2546	220,612	717.93
รวมทั้งสิ้น	1,076,528	5,346.13

หมายเหตุ 1. งบประมาณปี 45 ใช้ดำเนินการช่วยเหลือเกษตรกรปี 44 ต่อเนื่อง จำนวน 55,278 ราย

2. จากผลการตรวจเกษตรกรเข้าร่วมโครงการฯ ของ ธ.ก.ส. ณ วันที่ 31 มีนาคม 2545 จำนวน 1,148,399 ราย และ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2545 จำนวน 1,127,686 ราย

วิธีดำเนินการ

1. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจัดทำบัญชีรายชื่อเกษตรกรลูกค้ากลุ่มเป้าหมายการขอพักชำระหนี้ตามแบบรายงาน ซึ่งมีรายชื่อเกษตรกร ที่อยู่ พื้นที่ดำเนินการ พร้อมรายละเอียด โดย ธ.ก.ส. จังหวัดส่งบัญชีรายชื่อเกษตรกรผู้ประสงค์เข้าร่วมโครงการให้เกษตรและสหกรณ์จังหวัดซึ่งเป็นหน่วยงานอำนวยการและประสานงานโครงการระดับจังหวัด

2. การดำเนินงานในระดับจังหวัด มีกระบวนการทำงานดังนี้

2.1 คณะอนุกรรมการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ ระดับจังหวัด ดำเนินการกำกับดูแลการดำเนินงานในพื้นที่ ติดตามประเมินผล ชี้แจงแนวทางดำเนินงาน และให้การฝึกอบรมคณะกรรมการของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

2.2 คณะอนุกรรมการฯ ระดับจังหวัด มอบหมายให้คณะอนุกรรมการฯ ระดับอำเภอและ/หรือสำนักงานเกษตรอำเภอร่วมกับชุมชนตำบลที่มีเกษตรกรร่วมโครงการดำเนินการจัดตั้งศูนย์บริการฯ ประจำตำบล และ ธ.ก.ส. ชี้แจงเกษตรกรเพื่อทำความเข้าใจ ตรวจสอบ จำแนกกลุ่มเกษตรกรเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มเงินออมเพียงพอ กลุ่มเงินออมไม่เพียงพอ และกลุ่มปรับโครงสร้างหนี้ โดยเริ่มดำเนินการได้ทันทีที่ทราบข้อมูลจาก ธ.ก.ส.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

2.3 คณะอนุกรรมการฯ ระดับจังหวัด และ/หรือสำนักงานเกษตรอำเภอกำกับดูแลและประสานให้ศูนย์บริการฯ ประจำตำบล จัดทำแบบบันทึกข้อตกลงยื่นความจำนงร่วมโครงการ (G/1) ตามความสมัครใจขอรับการฟื้นฟูของเกษตรกรแต่ละราย

2.4 สำนักงานเกษตรอำเภอประสานงานให้ศูนย์บริการฯร่วมกับเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้องจัดทำแผนฟื้นฟูอาชีพและแผนถ่ายทอดเทคโนโลยี โดยจัดทำแบบ G : เป้าหมายการพัฒนาอาชีพเกษตรกรร่วมโครงการแต่ละรายตามลำดับความสำคัญก่อนหลังของความจำเป็นในการฟื้นฟูอาชีพที่กำหนดไว้ โดยประธานหรือผู้แทนศูนย์ฯ ที่เป็นเกษตรกรมิใช่เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ ธ.ก.ส. เป็นผู้ลงนามรับรอง

2.5 ผู้แทนส่วนราชการในคณะอนุกรรมการฯ ระดับจังหวัด (เกษตรจังหวัด/ปศุสัตว์จังหวัด/ประมงจังหวัด/ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง) พิจารณาสนับสนุนทางเลือกอาชีพภายใต้แผนการถ่ายทอดเทคโนโลยีและแผนการฟื้นฟูอาชีพเพื่อเสนอส่วนราชการต้นสังกัดให้ความสนับสนุนตามแบบ H โดยหัวหน้าส่วนราชการหรือผู้แทนลงนามรับรองแผนภายใต้ความต้องการเกษตรกร ทั้งนี้ให้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดประมวลผลและนำเสนอขอสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานบริหารโครงการตามนโยบาย ส่วนกลาง

2.6 จังหวัดโดยส่วนราชการที่รับผิดชอบในการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรดำเนินการตามแผนทันทีที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณ พร้อมทั้งดำเนินการติดตามประเมินผล

3. จัดทำคำขอสนับสนุนงบประมาณ

ขั้นตอนการจัดทำคำขอสนับสนุนงบประมาณ

<u>ขั้นตอนที่1 ตรวจสอบข้อมูลเกษตรกรเป็นรายตำบล</u>

กรมส่งเสริมการเกษตรเป็นเกณฑ์หลักในการตรวจสอบข้อมูลร่วมกับส่วนราชการอื่นๆ โดยความร่วมมือของศูนย์บริการฯ ตำบล บนหลักการเกษตรกรต้องการและเป็นผู้ตัดสินใจเองดำเนินการจัดทำ

<u>แบบ G</u> แบบบันทึกเป้าหมายการฟื้นฟูอาชีพของเกษตรกรแต่ละราย จำแนกตามกลุ่ม

<u>แบบ G/1</u> แบบบันทึกข้อตกลงยื่นความจำนงเข้าร่วมโครงการของเกษตรกรแต่ละรายซึ่งศูนย์บริการฯ จะจัด ลำดับเกษตรกรแต่ละรายที่จะได้รับการฟื้นฟูอาชีพ

<u>แบบ H</u> แบบบันทึกรายละเอียดกิจกรรมและงบประมาณ ซึ่งต้องมีความสอดคล้องและเป็นไปตามเป้าหมาย

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

การฟื้นฟูอาชีพที่ได้รับการตรวจสอบและรับรองคำขอ (แบบ G) ประกอบด้วย

1. จำนวนเกษตรกรอาชีพเดิม รูปแบบที่ต้องการพัฒนาให้ดีกว่าเดิม
2. จำนวนเกษตรกรอาชีพเสริม รูปแบบที่ต้องการให้ช่วยเหลือ
3. จำนวนเกษตรกรอาชีพใหม่ วิธีการดำเนินงานช่วยเหลือ

ทั้งนี้ ส่วนราชการจะต้องจัดเตรียมและดำเนินการตามกระบวนการปฏิบัติงานเน้นเรื่องการสร้างความเข้าใจผู้ปฏิบัติ การสร้างแกนนำเจ้าหน้าที่และชุมชน (แม่ไก่)

ขั้นตอนที่ 2 จัดทำคำของบประมาณ

สำนักบริหารโครงการตามนโยบาย ได้แจ้งให้กรมส่งเสริมการเกษตร พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องจำนวนและความพร้อมของเกษตรกรที่ขอรับการสนับสนุนและเข้าร่วมโครงการฯ ในปี 2546 ในส่วนนอกเหนือการช่วยเหลือใน ปี 2544 และปีงบประมาณ 2545 และตรวจสอบจำนวนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ปี 2544 และปี 2545 และได้มอบหมายให้กรมส่งเสริมการเกษตร จัดทำรายละเอียดขั้นตอนปฏิบัติงานให้ชัดเจนพร้อมกำกับดูแลการปฏิบัติงานของสำนักงานเกษตรจังหวัดให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์

ขั้นตอนที่ 3 พิจารณาแผนฟื้นฟูรายจังหวัดเพื่อจัดทำแผนจัดสรร

1. กำหนดเกษตรกรเป้าหมาย เกษตรกรรายจังหวัด
2. กำหนดกรอบกิจกรรมการถ่ายทอดเทคโนโลยี และการฟื้นฟูอาชีพ
3. กำหนดวงเงินคำขอรายจังหวัด

ขั้นตอนที่ 4 สำนักบริหารโครงการตามนโยบายจัดสรรงบประมาณให้จังหวัดตามคำขอ

1. พิจารณาจัดสรรตามจำนวนงบประมาณของโครงการที่ได้รับ
2. กำหนดกรอบการจัดสรร :- งบจัดตั้งโรงเรียนเกษตรกร/งบกิจกรรมการถ่ายทอดเทคโนโลยี/งบกิจกรรม การฟื้นฟูอาชีพ/งบบริหารและอำนวยการ

ขั้นตอนที่ 5 ดำเนินการช่วยเหลือฟื้นฟูอาชีพ

จังหวัดร่วมกับส่วนราชการดำเนินการ

1. จัดทำแผนปฏิบัติงาน ปฏิทินการทำงานโครงการระดับจังหวัด เป็นรายตำบลภายใต้แผนจัดสรรที่ ได้รับ
2. พิจารณาอนุมัติกิจกรรมและงบประมาณดำเนินการภายใต้แผนปฏิบัติงานการจัดตั้งโรงเรียนเกษตรกร แผนการถ่ายทอดเทคโนโลยีและแผนฟื้นฟูอาชีพ
3. จัดตั้งโรงเรียนเกษตรกรตามเป้าหมาย
4. ดำเนินการให้การช่วยเหลือเกษตรกรแต่ละราย ตามเป้าหมายและแผนการฟื้นฟูอาชีพที่เป็นไปตามความต้องการของเกษตรกร

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ทั้งนี้ ให้บันทึกผลการให้ความช่วยเหลือตามแบบ H/1 ไว้เป็นหลักฐาน พร้อมทั้งสำเนามอบให้ ธ.ก.ส. เป็นหน่วยงานรับผิดชอบรวบรวมเป็นข้อมูลทะเบียนเกษตรกรเพื่อติดตามผลต่อไป และให้เกษตรและสหกรณ์จังหวัด รายงานผลการดำเนินงานให้คณะอนุกรรมการฯ ทราบเป็นประจำทุกเดือน และรายงานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทราบ

ขั้นตอนที่ 6 ดำเนินการสนับสนุนการแปรรูปผลผลิต

จังหวัดร่วมกับส่วนราชการและศูนย์บริการฯ ประจำตำบล ดำเนินการสนับสนุนและพัฒนาการแปรรูปผลผลิตของเกษตรกรภายใต้กิจกรรมการฟื้นฟูอาชีพ โดยดำเนินการในลักษณะกลุ่มหรือสหกรณ์ เพื่อให้เอื้อต่อการสำรองผลผลิต การบริโภคในชุมชน การจำหน่าย/การตลาด

ขั้นตอนที่ 7 ดำเนินการเตรียมการและพัฒนาการตลาด

จังหวัด โดย ธ.ก.ส. ร่วมกับพาณิชย์จังหวัด ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และศูนย์บริการฯ ประจำตำบล พิจารณาเตรียมการด้านการตลาดรองรับผลผลิตภายในชุมชน ภายในจังหวัด และจังหวัดใกล้เคียง ภายใต้กิจกรรมการฟื้นฟูอาชีพที่ต้องดำเนินการต่อเนื่อง 3 ปี ตามที่จังหวัดได้ให้ความเห็นชอบ

ขั้นตอนที่ 8 การติดตามผลการฟื้นฟูอาชีพ

จังหวัดร่วมกับส่วนราชการและศูนย์บริการฯ ประจำตำบล ดำเนินการ

1. กำกับดูแลการปฏิบัติงานการจัดตั้งโรงเรียนเกษตรกร การถ่ายทอดเทคโนโลยี และการฟื้นฟูอาชีพภายใต้แผนปฏิบัติตามปฏิทินที่กำหนด

2. ดำเนินการติดตามตรวจเยี่ยม

ขั้นตอนที่ 9 ดำเนินการจัดตั้ง-เปิดโรงเรียนเกษตรกรของศูนย์-บริการฯ ประจำตำบล

จังหวัดโดยคณะอนุกรรมการฯ ระดับจังหวัด พิจารณาดำเนินการจัดดำเนินการเปิดโรงเรียนเกษตรกร ประจำตำบล เพื่อสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ การมีส่วนร่วม และความตั้งใจในการฟื้นฟูอาชีพตามนโยบายรัฐบาล ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นเตรียมการ

1. การจำแนกเกษตรกรโดยตำบล แยกประเภทเกษตรกรตามกิจกรรม
2. การจัดเตรียมสถานที่และอุปกรณ์ เพื่อให้สอดคล้องกับประเภทกิจกรรมที่ได้จำแนกไว้
3. จัดทำแผนการจัดเวทีเรียนรู้ของเกษตรกร โดยกำหนดการเปิดโรงเรียนเกษตรกรครั้งแรกในวันที่ 1 เมษายน 2546

ขั้นตอนที่ 2 การจัดเวทีเรียนรู้(เปิดโรงเรียน) โดยกำหนดจัด 4 ครั้ง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานสำนักงานตเกษตรจังหวัดเป็นผู้รายงานผลให้เกษตรและ สหกรณ์จังหวัด และกรมส่งเสริมการเกษตร เพื่อรายงานต่อกระทรวงให้เกษตรและสหกรณ์

ขั้นตอนที่ 4 การติดตามและประเมินผล มีการประเมินผลทุกระดับ

ขั้นตอนที่ 10 การประเมินผลการดำเนินงานโครงการ

จังหวัดโดย ธ.ก.ส. ร่วมกับส่วนราชการกำหนดตัวชี้วัดและประเมินผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานโครงการตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของรัฐบาล โดยกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ ประกอบด้วย

1. รายได้
2. เงินออม
3. ความสามารถในการชำระหนี้
4. การวัดศักยภาพในการชำระหนี้ในอนาคตของเกษตรกร
5. ทรัพย์สินและหนี้สิน โดยการเปรียบเทียบอัตราส่วนทรัพย์สินต่อหนี้สิน

การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการ

ดำเนินการโดยคณะอนุกรรมการฯ ระดับจังหวัด ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่และหน่วยงานกลาง (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร) ซึ่งในการติดตามผลการปฏิบัติงานด้านการฟื้นฟูอาชีพ จะมีการติดตามการดำเนินงานใน 2 ส่วน ดังนี้

1. การติดตามตรวจเยี่ยม แบ่งเป็น

1.1 การติดตามการดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

1.2 การติดตามเกษตรกรรายบุคคล

- การเยี่ยมเกษตรกรรายบุคคลที่บ้านและไร่นา (Farm Visit)
- บันทึกเยี่ยม (ธ.ก.ส.)

2. การรายงานผล

การรายงานผลจะมีทั้งการรายงายผลการปฏิบัติงานและผลการใช้เงินงบประมาณ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

การดำเนินงานโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรของอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

ประชากรในอำเภอสันทรายประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลัก คิดเป็นร้อยละ 85 โดยมีพื้นที่การเกษตรทั้งสิ้น 59,232 ไร่ จากพื้นที่ทั้งหมด 115,969 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 51.08 ซึ่งพืชเศรษฐกิจสำคัญของอำเภอได้แก่ ข้าวนาปี ถั่วเหลือง และมันฝรั่ง อำเภอสันทรายมีจำนวนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้ทั้งหมด 708 ราย (เมื่อเดือนกันยายน 2544) ซึ่งเกษตรกรเหล่านี้มีสิทธิที่จะเข้าร่วมโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังพักชำระหนี้ได้

การดำเนินการตามแผนการถ่ายทอดเทคโนโลยี และแผนฟื้นฟูอาชีพ

1. แผนการถ่ายทอดเทคโนโลยี

กำหนดหลักสูตรการฝึกอบรมเกษตรกร ประกอบด้วยเนื้อหาวิชา 1. การรวบกลุ่ม 2. บัญชีฟาร์ม 3. การปรับปรุงดิน 4. หลักสูตรเฉพาะอาชีพ 5. ฝึกปฏิบัติและศึกษาดูงาน

ขั้นตอนการถ่ายทอดความรู้ (2,000 บาท/ราย) จำนวนไม่ต่ำกว่า 3 วัน

1. สำนักงานเกษตรอำเภอรวบรวมเกษตรกรผู้พักชำระหนี้ ตามงบประมาณ/ราย ที่ได้รับการอนุมัติจัดทำแผนฝึกอบรม จัดแบ่งเป็นรุ่นๆ ละไม่เกิน 50-100 คน

2. ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามหลักสูตร เพื่อจัดเตรียมวิทยากร

2.1 การรวมกลุ่ม เจ้าหน้าที่มีความรู้ด้านกลุ่ม

2.2 การบัญชีฟาร์ม สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์จังหวัด

2.3 การปรับปรุงดิน สำนักงานพัฒนาที่ดิน

<u>หมายเหตุ</u> รวมการถ่ายทอดในวันแรก (2.1, 2.2, 2.3) ของหน่วยงานต่างๆ ใน 3 หลักสูตรนี้ หลังจากนั้นให้แยกไปอบรมแต่ละหน่วยงาน

2.4 หลักสูตรเฉพาะอาชีพ (ของแต่ละหน่วยงานจัดอบรมเอง) ได้แก่ การผลิตพืช การผลิตสัตว์ ประมง และไร่นาสวนผสม

<u>ติดต่อประสานงานวิทยากร</u> เช่น

- วิทยากรท้องถิ่น (เกษตรกรจุดสาธิต หมอดินอาสา ฯลฯ)
- เอกชน (มืออาชีพที่มีอาชีพด้านนั้นๆ โดยตรง)
- เจ้าหน้าที่ (ผอ.ศูนย์ เคหกิจเกษตรกร นักวิชาการ ฯลฯ)
- สถาบันการศึกษาในท้องถิ่น

2.5 ฝึกปฏิบัติและศึกษาดูงาน เตรียมวัสดุอุปกรณ์ฝึกปฏิบัติ และสถานที่ศึกษาดูงานตามความเหมาะสมกับงบประมาณ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

3. จัดเตรียมสถานที่
4. จัดฝึกอบรมตามแผน
5. ติดตามประเมินผล
6. รายงานผลการปฏิบัติงาน

2. แผนฟื้นฟูอาชีพเกษตรกร

ให้เกษตรกรจัดซื้อปัจจัยการผลิต จำนวน 3,000 บาท/ราย ตามความต้องการที่ได้เสนอแผนความต้องการไว้กับตำบล และนำหลักฐานการจ่ายเงินส่งให้กับหน่วยงานที่รับผิดชอบรวบรวมเบิกจ่ายตามระเบียบของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยการใช้จ่ายเงินอุดหนุนโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กองติดตามและประเมินผล ฝ่ายนโยบายและแผน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ (2547) ได้ทำการรายงานผล การสำรวจความคิดเห็นของเกษตรกรหลังปิดโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ให้แก่เกษตรกรรายย่อย พบว่า ความต้องการความช่วยเหลือภายหลังปิดโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ของกลุ่มตัวอย่าง มีดังนี้

- ความต้องการให้ ธ.ก.ส. ช่วยเหลือ พบว่า ต้องการให้ขยายระยะเวลาชำระหนี้มากที่สุด ร้อยละ 42.2 รองลงมาคือ ลดดอกเบี้ยเงินกู้ ร้อยละ 25.9
- ความต้องการให้รัฐบาลช่วยเหลือ พบว่า ต้องการให้มีโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ต่อไป ร้อยละ 59.6 รองลงมาคือ จัดหาตลาดรองรับผลผลิตการเกษตรให้ทันฤดูการเก็บเกี่ยว ร้อยละ 21.7

และข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเรื่องของการขอความช่วยเหลือโดยขอให้ช่วยเหลือเรื่องหนี้สินมากที่สุด ร้อยละ 50.9 รองลงมาคือ เรื่องการประกอบอาชีพและการตลาดร้อยละ 34.0 และ 15.1 ตามลำดับ

จันทร์ศรี (2536) ทำการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนสินเชื่อกรเกษตรของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าปริมาณหนี้สินในระบบสหกรณ์มีความสัมพันธ์ในทางลบกับการชำระสินเชื่อการเกษตร หมายความว่าสมาชิกสหกรณ์ที่มีปริมาณหนี้สินมากจะมีการชำระคืนสินเชื่อให้กับสหกรณ์น้อย นอกเหนือจากนั้นตัวแปรที่ใช้ศึกษาและไม่มีความสัมพันธ์กับการชำระคืนสินเชื่อ คือ วงเงินกู้ ขนาดของฟาร์ม ปริมาณหนี้สินในระบบ สหกรณ์ ปริมาณหนี้สินนอกระบบสหกรณ์ จำนวนเงินกู้ การใช้เงินกู้ตรงตามวัตถุประสงค์ การทวงถามหนี้ของสหกรณ์ มูลค่าหลักประกันสินเชื่อ ปัญหาการขาดทุนในกิจการฟาร์ม ความไม่แน่นอนในรายได้ฟาร์ม และความรับผิดชอบของสมาชิกสหกรณ์

บุญยืน (2545) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้ของเกษตรกรรายย่อยลูกค้า ธ.ก.ส. ที่เข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้ หน่วยอำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาพบว่า ความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ของเกษตรกรรายย่อยลูกค้า ธ.ก.ส. หลังเข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้ ระยะเวลา 1 ปี ส่วนใหญ่ร้อยละ 77.23 เกษตรกรสามารถชำระได้บางส่วน เนื่องจากสามารถออมเงินได้ รองลงมา ร้อยละ 12.87 เกษตรกรไม่สามารถชำระหนี้ได้เนื่องจากรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย และร้อยละ 9.9 เกษตรกรสามารถชำระหนี้ได้หมดเนื่องจากมีหนี้ค้างชำระคืนน้อย แสดงว่าความสามารถในการชำระหนี้ได้น้อยเนื่องจาก 1) ปัจจัยการผลิตมีราคาสูงขึ้น 2) มีเงินออมน้อย 3) การระบาดของโรคแมลงและภัยธรรมชาติ โดยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการชำระหนี้ ได้แก่ อาชีพหลักก่อนและหลังการเข้าร่วมโครงการ รายได้หลักนอกภาคการเกษตรหลัง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ร่วมโครงการ รายได้รองนอกภาคการเกษตรก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ และการปรับเปลี่ยนอาชีพหลังร่วมโครงการ

ปฐม (2544) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัญหาหนี้สินของเกษตรกร : กรณีลูกหนี้ค้างชำระของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาแม่สรวย จังหวัดเชียงราย พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการส่งชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรลูกค้า อย่างมีนัยสำคัญได้แก่ 1) รายได้จากการเกษตร 2) การใช้เงินกู้ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ 3) หลักประกันหนี้เงินกู้ 4) จำนวนผลผลิตการเกษตร 5) การติดตามทวงถามหนี้เงินกู้ของพนักงาน และ 6) ปริมาณหนี้เงินกู้

ปรีชา (2539) ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ในอำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง จากผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า พบว่า การใช้เงินกู้ผิดวัตถุประสงค์ ขนาดของฟาร์ม และรายได้ในฟาร์มมีความสัมพันธ์กับการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ซึ่งหมายความว่าเกษตรกรที่นำเงินกู้ไปใช้ผิดวัตถุประสงค์จะมีการชำระคืนไม่ดี ถ้าเกษตรกรมีฟาร์มขนาดใหญ่ และรายได้ฟาร์มสูงจะมีผลต่อการชำระหนี้เงินกู้

นิกร (2542) ทำการศึกษาวิจัย เรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนสินเชื่อการเกษตร ของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาฝาง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ มีข้อเสนอแนะจากการศึกษาครั้งนี้ คือ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จะต้องมีการจัดระบบในการติดตามการให้สินเชื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และมีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นหลักประกันในการชำระคืนสินเชื่อที่กู้ยืมจากธนาคาร และทางธนาคารควรจะเป็นแหล่งข้อมูลข่าวสาร แก่เกษตรกร ทั้งทางด้านการผลิต สินเชื่อ การออมทรัพย์ การตลาด และการประสานงานกับหน่วยงานราชการ ตลอดจนควรปรับปรุงระเบียบข้อบังคับของธนาคารเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน และความต้องการของเกษตรกร

สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2547) ได้สรุปในรายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการประเมินผลโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ให้แก่เกษตรกรรายย่อย พบว่า ในส่วนของการแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกรที่ยั่งยืน ภาพรวมของโครงการพักชำระหนี้ อาจจะกล่าวได้ว่า โครงการพักชำระหนี้มีส่วนให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นนอกเหนือจากปัจจัยแวดล้อมอื่นๆ เป็นต้นว่าความพยายามของรัฐบาลในการกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากและการฟื้นตัวของเศรษฐกิจในภาพรวม และมีรายได้เพียงพอกับรายจ่ายของเกษตรกร มีการออมเพิ่มขึ้น ถึงแม้สัดส่วนของทรัพย์สินมากกว่าหนี้สินมาก แต่ความสามารถในการชำระหนี้ของเกษตรกรจริงจะยังคงมีจำกัด เนื่องจากทรัพย์สินส่วนใหญ่คือที่ดินที่ให้ทำการเกษตรจะนำมาใช้ชำระหนี้ไม่ได้ รายได้ที่ใช้ชำระหนี้ได้มาจากการจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรซึ่งไม่สามารถเพิ่มได้มากนัก อย่างไรก็ตาม

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

เกษตรกรมีความตั้งใจจะชำระหนี้ตามกำหนด ร้อยละ 86 โดยส่วนหนึ่งอาจจะต้องใช้วิธีการกู้ยืมจากแหล่งอื่น

สามารถ (2536) ทำการศึกษาถึงสาเหตุที่เกษตรกรมีหนี้สินค้างชำระ โดยได้ประมวลผลข้อมูลหนี้สินค้างชำระของเกษตรกรที่มีกับส่วนราชาการ และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สรุปสาเหตุได้ดังต่อไปนี้

1. ปัญหาเกิดจากส่วนราชการ เช่น การเร่งรีบดำเนินงานเพื่อสนองนโยบายรัฐบาล ขาดงบประมาณสนับสนุนในด้านอื่นๆ ที่จำเป็น ขาดการประสานงานที่ดี มีการให้สินเชื่อซ้ำซ้อน หรือพนักงานไม่สันทัดในการให้สินเชื่อเกษตรกร

2. ปัญหาเกิดจากโครงการไม่เหมาะสมในทางปฏิบัติ เช่น สภาพพื้นที่ขาดความอุดมสมบูรณ์ไม่เหมาะสมที่จะทำการเกษตร สินเชื่อที่จัดไว้ไม่เพียงพอ

3. ปัญหาจากเหตุสุดวิสัย เช่น ภัยธรรมชาติ ภัยพิบัติ หรือผลผลิตการเกษตรตกต่ำเกินกว่าความคาดหมาย

4. ปัญหาเกิดจากเหตุสุดวิสัยในตัวเกษตรกร เช่น ตาย วิกลจริต

5. ปัญหาเกิดจากความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรเอง และการอธิบายให้ความกระจ่างในสาระสำคัญของโครงการของเจ้าหน้าที่ที่ให้แก่เกษตรกร เช่น เกษตรกรเข้าใจวัตถุประสงค์ของโครงการคลาดเคลื่อน โดยคิดว่าวัสดุอุปกรณ์หรือเครื่องมือที่ใช้ได้รับตามโครงการเป็นสิ่งของซึ่งรัฐบาลให้ฟรีโดยไม่ต้องชำระเงิน และมีเกษตรกรเป็นจำนวนมากที่ใช้เงินกู้ผิดวัตถุประสงค์โดยจงใจบิดพริ้ว

จรูญรัตน์ (2540) ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่ทำให้เกิดปัญหาการชำระหนี้ ของธนาคารพาณิชย์แห่งหนึ่งในจังหวัดเชียงใหม่ จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ ที่มีผลทำให้เกิดปัญหาการค้างชำระหนี้ พบว่า ปัจจัยภายนอกที่มีผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจซบเซา เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายของรัฐบาล การเกิดภัยธรรมชาติ และสภาพแวดล้อมต่างๆ ที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการผลิตจึงส่งผลให้เกิดหนี้ค้างชำระมาก ส่วนปัจจัยที่เกิดจากตัวลูกหนี้เอง คือส่วนมากมีการลงทุนเกินกำลังความสามารถทำให้มีต้นทุนสูง ธุรกิจที่ขาดสภาพคล่อง ใช้เงินผิดวัตถุประสงค์ ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย และทำการค้าเกินตัว เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้เกิดหนี้ค้างชำระ

เสนาะ (2547) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้คืนเงินกู้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารกรุงไทย จำกัด(มหาชน) ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ตัวแปรที่มีผลกระทบต่อการชำระหนี้คืนเงินกู้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย ได้แก่ จำนวนบุคคลที่อุปการะ อาชีพ อายุงาน รายได้ รายจ่าย ระยะเวลาผ่อนชำระคงเหลือ ยอดหนี้คงเหลือภาระหนี้กับเจ้าหนี้อื่นๆ การผ่อนชำระต่อเดือน และราคาประเมินหลังประกัน ซึ่งพบว่าปัญหาและ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

อุปสรรคในการชำระหนี้เงินกู้นั้นแบ่งเป็น 3 ประการ คือสาเหตุจากตัวผู้กู้ สาเหตุจากธนาคาร และสาเหตุจากภายนอก

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved